

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
ŠKOLNÍ DRUŽINA

Základní škola, Liberec, Na Výběžku 118,
příspěvková organizace

Identifikační údaje

Předkladatel

Základní škola, Liberec, Na Výběžku 118, příspěvková organizace

Adresa: Základní škola,
Na Výběžku 118
460 15 Liberec 15

Ředitel: Mgr. Jarmila Plachá (placha@zsharcov.cz)

Koordinátor tvorby ŠVP: Mgr. Věra Dubcová (dubcova@zsharcov.cz)
Mgr. Michaela Přívratská (kosutova@zsharcov.cz)

Telefon: 482 750 719
Fax: 482 750 718
E-mail: skola@zsharcov.cz
www: www.zsnavybezku.cz

Základní škola – IZO: 102 241 058
Identifikátor právnické osoby: 600 079 945
IČ: 72 741 716

Zřizovatel

Statutární město Liberec
Sídlo: Liberec 1, Nám. Dr. Edvarda Beneše 1,
PSČ: 460 59, okres Liberec
Kraj: Liberecký

IČ: 00 262 978
Telefon: 485 243 111

Platnost dokumentu

od 31. 8. 2007
Projednáno v Školské radě: 31. 8. 2007

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

Zaměření a cíle našeho zařízení

Vzdělávání ve ŠD naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané RVP ZV – zejména rozvoj dítěte, jeho učení a poznávání, osvojování základních hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti, smysluplné trávení volného času.

Naším cílem je vybavovat a rozvíjet u dětí jednotlivé kompetence:

kompetence k učení

- podporujeme samostatnost, tvořivost a nápaditost

kompetence k řešení problémů

- vedeme děti k aktivnímu přístupu k řešení problémů, vedeme je k otevřené komunikaci a aktivnímu naslouchání

kompetence komunikativní

- pomocí komunikace budujeme vztahy založené na důvěře, zodpovědnosti a spolupráci

kompetence sociální a personální

- budujeme pozitivní školní klima, pomocí sebepoznání vedeme děti k prosociálnímu chování

kompetence občanská

- učíme děti principu slušnosti a lidské důstojnosti, k ochraně životního prostředí a povzbuzujeme je k zodpovědnému chování v krizových situacích

kompetence pracovní

- vedeme děti k základním pracovním návykům, k bezpečnému používání pracovních pomůcek a ochraně svého zdraví

Všechny tyto kompetence jsou posilovány a dále rozvíjeny prostřednictvím volnočasových aktivit ŠD.

Hlavním cílem výchovně vzdělávací práce je vycházet ze svobodné volby dětí, reagovat na momentální situaci v herně a na individuální dětské požadavky. Práce vychovatelek je snaha usměrňovat a nenásilně korigovat hry a činnosti dětí, pracovat s dětmi individuálně nebo ve skupinkách s snažit se zapojit co nejvíce dětí. Ty se mohou přidávat do her podle toho, jak jim budou vyhovovat, aniž by musely setrvávat ve „své“ herně a u „své“ vychovatelky. Děti, které se nezapojí mají právo určit si samy, čím se zabaví. Vychovatelka toto bude respektovat – vycházíme z momentálních potřeb dítěte.

Naším cílem je naučit děti mezi sebou komunikovat tak, aby se dokázaly navzájem respektovat, naslouchat a snažily se problémy reálně řešit. Naučit je, aby si vzájemně při hrách vyhověly, nepřekážely si, naučily se spolupracovat. Na vychovatelkách je, aby sladily zájmy dětí tak, aby nedocházelo ke zbytečným konfliktům. Nastanou-li, je nutné je citlivě a profesně řešit. Tento cíl je v souladu s cílem ŠVP naší školy. Dbáme na úzkou spolupráci mezi vychovatelkami, učitelkami z jednotlivých tříd, s vedením školy a i s ostatním personálem naší

školy. Snažíme se o propojenost a návaznost mezi nimi. Tato spolupráce se velice dobře odráží na stmelovacích pobytech, školách v přírodě a exkurzích.

Rodiče podrobně informujeme o činnostech ŠD na třídních schůzkách a prostřednictvím webových stránek školy. Jednotlivé problémy s dětmi řešíme individuálně, někdy za pomoci učitelky, výchovné poradkyně nebo vedení školy. Usilujeme o zapojení rodičů při příležitostných akcích, pomoc při zajišťování pomůcek atd. Snažíme se, aby v nás rodiče měli důvěru a bez obav nám svěřovali své děti.

Délka a časový plán zájmového vzdělávání

Zájmové vzdělávání ve ŠD je poskytováno po dobu trvání školního roku, tj. 10 měsíců. Po dobu podzimních, zimních a jarních prázdnin se činnost ŠD přerušuje. Zájmové vzdělávání probíhá v rámci pravidelné činnosti ŠD a je dáno týdenní skladbou zaměstnání.

Časový plán se řídí časovým provozem ŠD, který je nastaven tak, aby vyhovoval momentálním požadavkům školy a rodičů.

Formy vzdělávání

ŠD je školní zařízení, kde probíhají zájmově vzdělávací činnosti s možností individuálního výběru. Učíme děti smysluplně a aktivně využít volný čas. Pro děti organizujeme pravidelné nebo příležitostné činnosti v rámci oddělení. Umožňujeme jim spontánní aktivity i činnosti v řízených blocích.

Činnosti školní družiny se zaměřují na:

- pravidelnou činnost,
- spontánní činnost,
- odpočinkovou činnost,
- přípravu na vyučování a
- příležitostné akce.

Náplň práce školní družiny

ŠD se během celého školního roku zabývá všemi výchovami: tělesnou, sportovní, pohybovou, rukodělnou, hudební, estetickou, kulturní, společensko – prospěšnou. Tyto výchovy se prolínají probíhajícími činnostmi. Základním prostředkem ve ŠD je hra, která má účastníkům přinést zážitek, navodit pocit uvolnění, radosti, aktivity a řešení i některých problémů. Zde se mohou více realizovat všechny děti a nacházet možnost uplatnění a zvyšovat pocit sebehodnoty.

Hra je využívána k vzájemné komunikaci, k překonávání překážek, k poznávání se navzájem, k pocitu radosti a uvolnění. Specifikem ŠD je její volnost v nabídce a trvání činností dle přání dětí. Důležité je využití spontánního zájmu dětí. Proto se u vychovatelky očekává její improvizací schopnosti.

Výchovný a vzdělávací plán

Obsah činnosti rozdělen do jednotlivých okruhů:

DÍTĚ A JEHO TĚLO

Oblast: biologická

- podporovat fyzickou a psychickou zdatnost
- zlepšovat tělesnou zdatnost
- podporovat pohybové a manipulační dovednosti
- vést k zdravím životním návykům a postojům
- rozvíjet užívání všech smyslů

DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Oblast: psychologická

- podporovat duševní pohodu a psychickou zdatnost a odolnost
- rozvíjet intelekt, řeč a jazyk
- poznávat své city a vůli
- poznávat své sebenahližení a sebevyjadřování
- podporovat vzdělávací dovednosti
- podporovat fantazii a představivost
- rozvíjet paměť a pozornost
- podporovat a rozvíjet pozitivní cíl dítěte : sebedůvěra a sebevědomí
- rozvíjet kultivovaný projev a chování
- posilovat práci s informacemi

DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Oblast : interpersonální

- podporovat utváření vztahů dítěte
- kultivovat vzájemnou komunikaci
- posilovat vnímání pravidel chování ve vztahu k druhému
- učit se chránit si osobní soukromí ve vztahu s druhými
- rozvíjet sociální citlivost, toleranci, respekt, přizpůsobování

DÍTĚ A SVĚT

Oblast: environmentální

- rozvíjet u dítěte podvědomí o okolním světě a dění v něm
- podporovat správný postoj k životnímu prostředí
- rozvíjet schopnost vnímat vliv člověka na životní prostředí a podporovat odpovědný postoj dítěte
- rozvíjet poznatky o světě, o přírodě a jejich proměnách
- posilovat vědomí sounáležitosti se světem a přírodou, s lidmi, rodinou a planetou

DÍTĚ A SPOLEČNOST

Oblast: sociálně – kulturní

- podporovat zapojení dítěte do společenského života a společnosti jiných lidí
- učit se pravidla soužití s ostatními lidmi
- vnímat hodnoty – materiální a duchovní
- seznamovat dítě s kulturou a uměním
- pomáhat dítěti osvojit si základní, všeobecné, společenské, morální a estetické hodnoty

Navazujeme na výchovně vzdělávací oblast 1. stupně **Člověk a jeho svět**.

Místo, kde žijeme

- seznamování s nejbližším okolím – na vycházkách si ukážeme, kde děti bydlí, poznávání lidí v okolí školy, zajímavých míst – vycházky ke kostelíku, starý hřbitov, třešňový sad – rozvoj občanské kompetence
- místní zvyky – Šibřinky, dětský karneval, Sokol Harcov, návštěva známých míst v okolí – rozvoj občanské kompetence
- jak okolí vypadalo před revolucí
- vzdálenosti a orientace od míst, které dobře známe

Lidé kolem nás

- chování v rodině, ke kamarádům, chování ve škole, ve ŠD, v jídelně – rozvoj občanské kompetence

Člověk a čas

- vnímání času obecně; co je minulost, přítomnost a co nás teprve čeká
- naplněná a nenaplněná časová jednotka – návyky na správné využití volného času, umět si vážit času druhých – rozvoj občanské kompetence

Rozmanitosti přírody

- člověk vychází z přírody, naučit si vážit všeho kolem sebe, umět pozorovat přírodu a chránit ji – rozvoj občanské kompetence
- využívat přírodního materiálu k pracovním činnostem a k rozvoji dětské fantazie a zručnosti – rozvoj pracovní kompetence

Člověk a jeho zdraví

- děti se učí vnímat svoje potřeby i potřeby druhých – rozvoj občanské kompetence
- učí se základním pravidlům správné výživy, naučit se rozlišovat co je dobré pro mé tělo a co mi škodí, modelové situace – rozvoj občanské kompetence

Hodnocení žáku a autoevaluace

Hodnocení žáků zařazujeme do jednotlivých činností podle potřeby. Vedeme děti k sebehodnocení a stanovování pravidel chování. Snažíme se s dětmi o všech problémech hovořit a společně hledat jejich řešení.

Podmínky přijímání a průběh dalšího vzdělávání

Školní družina (ŠD) je určena pro žáky ZŠ, Liberec, Na Výběžku 118, p.o. Přednost mají žáci nejnižších ročníků a zaměstnaných rodičů. O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitelka školy. ŠD se naplňuje do počtu maximálně 50 dětí.

Na škole fungují zájmové kroužky, jejich činnost se prolíná s činností ŠD a je na ně brán ohled při plánování činnosti ŠD.

Podmínky pro žáky se speciálními potřebami

K dětem se přistupuje citlivě a individuálně. Přihlíží se k jejich problémům, starostem a popř. obavám. Individuální rozhovory s dětmi mohou být dílčím pomocníkem nebo prostředníkem k vyřešení situace s kamarády, rodiči nebo učitelkou ve škole.

Podmínky pro nadané děti

Tyto děti svoji iniciativou a zájmem o vše kolem sebe nás stimulují k využívání různých zdrojů informací – návštěvy školní knihovny, čtení časopisů, ukázky svých vlastních knih a zajímavých věcí pro školu nedostupných, využití PC.

Prostorové možnosti zařízení

Školní družina (ŠD) je umístěna v budově školy ve dvou místnostech. Jedna z nich je celoročně určená pro děti v ŠD jako herna s ranním a konečným provozem, druhá místnost je využívána odpoledne dětmi 2. oddělení.

Materiální podmínky a vybavení

Herny jsou barevně vymalovány a zařízeny novým nábytkem s kontejnerovým systémem. Je velice účelný, variabilní a na častý úklid praktický. V odpočinkové části je koberec. K odpočinku i hrám jsou využívány i vstupní prostory před hernami.

Postupně obnovujeme fond hraček a her. Snažíme se vybírat takové, které mají vliv na rozvoj jemné motoriky, pracovních dovedností, fantazie, myšlenkových postupů. a

Personální podmínky

V naší ŠD pracují dvě vychovatelky, z toho jedna na zkrácený úvazek. Obě úzce spolupracují s pedagogy prvního stupně a vedením školy. Společně s týmem všech pedagogů se vzdělávají na seminářích pořádaných školou.

Ekonomické podmínky

Ekonomické podmínky vycházejí z možností naší školy. Z poplatku, který rodiče měsíčně hradí škole, dokupujeme vybavení herny a pomůcky pro tvořivou činnost dětí.

Podmínky BOZP a ochrany zdraví

ŠD zajišťuje fyzickou, sociální a emocionální bezpečnost dětí. Vytváří zázemí pro rozvoj žáků a bezpečné prostředí, ve kterém se všichni cítí dobře. Podporuje dobré vztahy nejen mezi žáky, zaměstnanci a rodiči, ale i s veřejností.

Ve všech prostorách využívaných ŠD se řídí žáci i pedagogové bezpečnostními pokyny uvedenými v řádu školy a ŠD.